

Vår dato: 15.01.07 Vår referanse: 06/177-4
Deres dato: 15.11.06 Deres referanse: 200607215
Saksbehandler:
Mari S. Rigstad

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Høring – forslag til endringer i lov om fagskoleutdanning

Universitets- og høyskolerådet (UHR) har mottatt høringen – forslag til endringer i lov om fagskoleutdanning og avgir med dette sin høringsuttalelse.

Det er positivt at fagskoleutdanningene gjennom forslaget til endringer i fagskoleloven får klargjort sin status og nivå og blir mer oversiktlig både for tilbydere, studenter og arbeidsliv. UHR slutter seg i all hovedsak til de endringene som er foreslått, men har likevel noen kommentarer til forslaget – også noen som delvis går på siden av selve endringsforslaget.

Det har nå gått en tid etter fagskolereformen. Etter UHRs mening er det derfor på tide med en evaluering av hvordan reformen foreløpig har fungert, slik at eventuelle nødvendige justeringer kan foretas. Særlig bør NOKUTs ansvar for godkjenning av studietilbud under lov om fagskoleutdanning gjennomgås. Det er noe bekymringsfullt at NOKUT må bruke såpass store ressurser på godkjenning av studietilbud på fagskolenivået, samtidig som vi registrerer at kvaliteten på fagskoleutdanningene er såpass sprikende. Fagskoletilbudet er i dag preget av stort mangfold. Det er i seg selv positivt, men det er bekymringsfullt dersom dette går på bekostning av kvaliteten. En fagskoleutdanning er i dag ikke nødvendigvis et kvalitetsstempel. UHR mener derfor at kravene til fagskoleutdanninger bør vurderes utvidet utover de tre lovfestede kravene som stilles i dag – og som videreføres i forslaget til endringer i loven. Særlig etterlyser vi sterkere involvering av avtakerne av fagskoleutdanningene, dvs. arbeidsgiverne som ansetter fagskolekandidatene, i vurderingen av om den aktuelle fagskoleutdanningen virkelig er yrkesrettet og *gir kompetanse som kan tas i bruk i arbeidslivet uten ytterligere generelle opplæringstiltak* (ny § 1). Dette kan eventuelt sikres ved at minst ett styremedlem representerer relevante arbeidsgivere.

UHR er også naturlig nok opptatt av fagskoleutdanningenes forbindelse til høyere utdanning. Både høyere utdanning og fagskoleutdanninger defineres som tertiære utdanninger. Særlig forholdet mellom teknisk fagskoleutdanning og ingeniørutdanning er relevant. Gjennomført teknisk fagskoleutdanning er opptaksgrunnlag for ingeniørutdanning. Noen institusjoner tilbyr også spesielt tilrettelagt ingeniørutdanning over to år for fagskolekandidater, forutsatt at fagskoleutdanningen er innenfor tilsvarende fagområde som den senere ingeniørutdanningen. Denne toårige ingeniørutdanningen gir imidlertid ikke bachelor-grad. Det har vært et arbeid i gang i Nasjonalt råd for teknologisk utdanning for å se på muligheten til å gi avkorting av den ordinære treårige ingeniørutdanningen på bakgrunn av gjennomført teknisk fagskoleutdanning (realkompetansevurdering). Vedtaket i NRT-møte 2/06 var som følger:

Nasjonalt råd for teknologisk utdanning er positive til en forsøksordning med rekruttering fra teknisk fagskole begrenset til to–tre høyskoler. Arbeidsutvalget gis fullmakt til å følge opp saken videre.

Det er imidlertid noen prinsipielle spørsmål som må avklares, blant annet om en utdanning både kan være et opptaksgrunnlag og samtidig gi grunnlag for avkorting. Det er også problemer med vurdering av hvilket nivå og omfang det enkelte faget innenfor fagskoleutdanningen er på. Selv om et fag kanskje har samme navn og til dels samme lærebok, vil ikke undervisningen i faget være på tilsvarende abstrakte nivå innenfor fagskoleutdanningen som den er innenfor høyere utdanning, jf. blant annet kravet til at undervisningen innenfor høyere utdanning skal være forskningsbasert. Det er også betenkelig hvis manglende fag som må tas i løpet av ingeniørutdanningen reelt sett er på videregående opplærings nivå (eks. språk, matematikk) og likevel gis uttelling i studiepoeng innenfor ingeniørutdanningen.

For å lette eventuell overgang mellom fagskoleutdanning og høyere utdanning, uten at det går på bekostning av kvaliteten, hadde det vært formålstjenlig med en felles nasjonal plan for innholdet (type rammeplan godkjent av departementet) i de fagskoleutdanningene som er mest relevante når det gjelder overgang til høyere utdanning, f.eks tekniske fagskoler. For studentene vil dette kunne fungere både som en garanti for innholdet i utdanningen og en garanti for at utdanningen enkelt lar seg tilpasse eventuell høyere utdanning, i tillegg til at det da ikke betyr så mye hvor utdanningen er gjennomført. Det er utarbeidet nasjonale planer for de tekniske fagskolene allerede, men disse er ikke underlagt departementets godkjenning. Det er derfor opp til den enkelte fagskole om den vil følge planen(e) eller ikke. UHR vil også påpeke at det er viktig at departementet innlemmer fagskoleutdanningene i arbeidet med et nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk, jf. tilsvarende arbeid i EU.

UHR støtter forslaget om at også fagskoler skal ha kvalitetssikringssystem. UHR er i utgangspunktet positiv til at det åpnes for at det kan gis godkjenning av tilbydere av fagskoleutdanning, ikke bare studietilbudet. Men dette forutsetter at det foretas en evaluering som tidligere nevnt. UHR støtter også forslaget om beskyttelse av betegnelsene *fagskoleutdanning* og *fagskole*. Det er imidlertid viktig at bruken av betegnelsene reelt håndheves av departementet.

Til slutt vil vi bemerke den korte høringsfristen. Høringsfristen er satt til 15. januar 2007. UHR fikk ikke brevet før 23. november, til tross for at det er datert 15. november. Den reelle høringsfristen blir dermed kortere enn to måneder, også med tanke på at julen kom i mellom. Denne korte fristen har blant annet gjort det vanskelig å forelegge saken for UHRs underordnede organer.

Vennlig hilsen

Gunnar Stave (sign.)
leder UHR

Ola Stave
generalsekretær UHR